

Løyve etter forureiningslova til utslepp av kommunalt avløpsvatn frå Håra tettbygd område(id 12-082) i Ullensvang kommune

Løyvet er gitt i medhald av *lov om vern mot forurensningar og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6* (forureiningslova), § 11 jf. § 16 og endra i medhald av § 18] § 22 og § 40, og *forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning* (forureiningsforskrifta) § 14-4 og *forskrift om rammer for vannforvaltningen* (vassforskrifta).

Løyvet er gitt på grunnlag av opplysningar frå kommunen oversendt 20. november 2022 og 16. januar 2023, og opplysningar frå uttrekk av Vann-Nett datert 27. oktober 2022.

Dette løyvet erstattar tidlegare løyve av 13. juni 2008 for utslepp av kommunalt avløpsvatn frå Håra avløpsanlegg.

Tettbygd område	Håra		
Kommune	Ullensvang		
Adresse	Opheimsgt. 31		
Postnummer	5750	Poststad	Odda
Org. nummer (bedrift)	974615002	Eigd av	920500633
NACE-kode og bransje	84.110 - Generell offentleg administrasjon		

Statsforvaltarens referansar

Løyvenummer	Anleggsnummer og anleggsnamn	Arkivreferanse
2023.0295.T	4618.0052.01 Håra AR	2020/4070

Løyvet gitt første gong: 24. april 2023	Løyvet sist revidert i medhald av fl. § 18 tredje ledd:	Løyvet sist endra:
Sissel Storebø seksjonsleiar		Henriette Ludvigsen overingeniør

Løyvet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringar av	Punkt og forklaring av endring
	dato	

1 Innhald

1	Rammer for løyvet.....	5
1.1	Omfang	5
1.2	Oversikt over krav med fristar	6
2	Generelle vilkår	6
2.1	Utsleppsavgrensingar	6
2.2	Plikt til å halde grenseverdier	6
2.3	Plikt til å redusera forureining så langt som mogeleg	7
2.4	Plikt til førebyggjande vedlikehald.....	7
2.5	Tiltaksplikt ved auka forureiningsfare.....	7
2.6	Plikt til internkontroll.....	7
2.6.1	Kra
	v om miljørisikovurdering.....	7
2.7	Krav til kommunen si planlegging av samla avløpsverksemd.....	8
2.7.1	Hei
	lskapleg handlingsplan	8
2.7.2	Årl
	eg vurdering	8
2.8	Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påverknad.....	9
2.9	Ombygging og overføring av avløpsvatn til andre anlegg.....	9
3	Utslepp til vatn.....	9
3.1	Krav til avløpsnettet.....	9
3.1.1	Kra
	v til oppsamling av kommunalt avløpsvatn.....	9
3.1.2	Kra
	v om tiltaksplan for fornying av avløpsnettet m.m.	9
3.1.3	Kra
	v til kontroll med overvatn og anna framandvatn tilført avløpsnettet	10
3.1.4	Kra
	v til utslepp via overløp.....	10
3.1.5	Kra
	v til verknadsgrad for avløpsnettet	10
3.2	Krav til reinsing av avløpsvatn	11

3.2.1	Ge
nerelt	11
3.2.2	Ov
ersikt over reinseanlegg	11
3.2.3	Rei
nsekraft	11
3.2.4	Rei
nsekraft og dokumentasjonskrav	11
3.2.5	Uts
leppspunkt for reinseanlegg og overløp	12
3.2.6	På
slepp	13
4	Utslepp til luft 13
4.1	Generelt 13
4.2	Lukt frå punktkjelder 13
4.3	Utslepp av klimagassar 13
4.4	Støy 14
5	Avfall og avløpslam 14
5.1	Generelle krav til avfall 14
5.2	Handtering av avløpslam 14
6	Akutt forureining - førebyggjande tiltak, varsling og beredskap 15
6.1	Førebyggjande tiltak 15
6.2	Beredskapsanalyse 15
6.3	Beredskapsplan 15
6.4	Beredskapsetablering 15
6.5	Øving av beredskap 15
6.6	Varsling av akutt forureining 16
7	Resipientovervaking 16
7.1	Overvaking etter vassforskrifta 16
7.2	Rapportering av overvakingsresultat 16
7.3	Registrering i vannmiljø 17
8	Energi 17
8.1	Energistyringssystem 17
8.2	Utnytting av overskotsenergi 17

9	Substitusjon av kjemikalier og råstoff.....	17
10	Tilsyn	17
11	Krav til rapportering.....	18
11.1	Årleg eigenkontrollrapportering	18
11.2	Årlege vurderingar av driftsforhold.....	18
12	Oversikt over utvalde, sentrale faguttrykk i løyvet.....	18

1 Rammer for løyvet

1.1 Omfang

Løyvet gjeld all transport, behandling og utslepp av avløpsvatn, inkludert eventuelt forureina overvatn frå Håra tettbygd område i Ullensvang kommune på inntil 3050 BOF₅ personekvivalentar (pe) i maksveke.

Alle tettbygde område som er knytt til same reinseanlegg, også tettbygd område i andre kommunar, blir rekna som eitt tettbygd område i medhald av forureiningsforskrifta kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd.

Kommunen skal til ei kvar tid ha oppdatert dokumentasjon på tettstadens utbreiing (areal) og størrelse (pe utrekna som BOF₅ etter NS 9426 eller anna). Ved utbygging av kommunen sin infrastruktur eller vesentleg utviding av verksemd som fører med seg auka utslepp frå tettstaden, skal tettstadens geografiske utbreiing og utsleppsstørrelse oppdaterast.

Kommunen pliktar å sørge for at det er samsvar mellom reinsekapasitet og størrelsen på potensielt utslepp (BOF₅ pe) av avløpsvatn i maksveke frå det tettbygde området før slike endringar som nemnt over blir realisert. Dersom størrelsen på det faktiske utsleppet i BOF₅ pe overskrid rammene for pe i løyvet, er dette i strid med løyvet. Kommunen pliktar difor å varsla Statsforvaltaren og gjere greie for om dette skuldast ei enkeltstående hending, eller om det vil vere ei permanent endring. Ved langvarige overskridingar pliktar kommunen å utarbeida ein tiltaksplan for å redusera konsekvensane av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidingar, må kommunen søke Statsforvaltaren om ei endring av løyvet.

Tabellen under viser verdier for tilknytning og belastning frå reinseanlegget henta frå kommunen sin eigenkontrollrapportering for 2022 og verdier utrekna i forureiningsdatabasen.

Tabell 1.1.1 Tilknytning og belastning (pe) frå Håra tettbygde område.

Kjelde	Verdier
Fast busette personar	20
Fritidsboligar, inkludert hotell	484
Påslepp industri	0
Overføring frå andre kommunar	0
Septikslam mottak	0
Totalt utrekna maksimal døgnbelastning pe i maksuka i 2022	324
Vekenr. for veke valt som veke med maksimale utslepp	15
Tilknytningsgrad	Ca. 70 %

Dette løyvet omfattar reinseanlegget som går fram av pkt. 3.2.2 og utsleppspunkt som vist i pkt. 3.2.5. Løyvet omfattar ikkje løyve til mottak av septikslam til reinseanlegget.

Krava til overvaking i dette løyvet er tilpassa behovet for samordna overvaking etter vassforskrifta.

1.2 Oversikt over krav med fristar

Tabell 1.2.1 Viser oversikt over krav med spesifikke fristar satt i løyvet

Tiltak	Frist	Referanse
Oppdatere miljørisikovurderingar for det samla avløpssystemet	Årleg	2.6.1
Oversende ny heilskapleg handlingsplan for kommunens avløpssystem, inkludert plan for å sikre at maksimal kapasitet på reinseanlegget er større enn maksimal belastning.	31.12.2023	2.7
Utarbeida tiltaksplan for å redusera tilførslar av overvatn og anna framandvatn til det kommunale avløpssystemet, samt vurdere behov for reinsing av forureina overvatn	31.12.2023	3.1.3
Gjennomføra planlagde tiltak for å redusera innlekking av framandvatn og utslepp frå overløp	Kontinuerleg	3.1.3, 3.1.4
Innføra systematisk kartlegging av utlekking frå leidningsnett	31.12.2023	3.1.5
Gjennomføra planlagde tiltak for å redusera utlekking	Kontinuerleg	3.1.5
Etablere system for vurdering av energiforbruk	31.12.2023	8.1
Leggje inn overvakingsdata i Vannett	31.12.2023, og deretter kvart 3. år	7.4
Sende inn oppdatert overvakingsprogram	Kvart 3. år	7.1 og 7.2
Dokumentere leidningsnettets verknadsgrad	01.03.2024, og deretter kvart 3. år	3.1.5 og 11.2
Dokumentera årlege utsleppsmengder frå overløp	Årleg innan 1.3.	3.1.4, 11.2
Rapportere avløpsdata til forureiningsstyresmaktene via Altinn	Årleg innan 1.3.	11.1
Rapportera driftsdata og vurdering av drifta som vedlegg til Altinn-skjema	Årleg innan 1.3.	7.3 og 11.2

2 Generelle vilkår

2.1 Utsleppsavgrensingar

Dei utsleppskomponentar frå verksemda som er antatt å ha størst miljømessig betydning for organisk belastning og eutrofieringssituasjonen i resipienten er uttrykkeleg regulert gjennom spesifikke vilkår i dette løyvet pkt.3 til 5. Utslepp som ikkje er uttrykkeleg regulert på denne måten, er også omfatta av løyvet så langt opplysningar om slike utslepp er kome fram i samband med sakshandsaminga eller må reknast for å ha vore kjent på annan måte då vedtaket vart gjort.

2.2 Plikt til å halde grenseverdier

Alle grenseverdier skal haldast innanfor dei fastsette midlingstidene jf. vilkår 3.2.4 og innanfor dei rammer som følgjer av forureiningsforskrifta § 14-13. Variasjonar i utsleppa innanfor dei fastsette midlingstidene skal ikkje avvika frå det som følgjer av normal drift i ein slik grad at dei kan føra til auka skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusera forureining så langt som mogeleg

All forureining frå det totale avløpssystemet, medrekna utslepp til luft og vatn, støy og avfall er isolert sett uønskt. Sjølv om utsleppa blir haldne innanfor fastsette utsleppsgrenser, pliktar kommunen å redusera utsleppa så langt det er mogeleg utan urimelege kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drivast, haldast ved like og fornyast i eit langsiktig perspektiv, slik at forventa funksjon og kapasitet blir halde ved lag og er stabil også ved variasjonar i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til førebyggjande vedlikehald

For å halde dei ordinære utsleppa på eit lågast mogeleg nivå og for å unngå utilsikta utslepp, skal kommunen sørge for førebyggjande vedlikehald av utstyr som kan ha noko å seie for utsleppa. System og rutinar for vedlikehald av slikt utstyr skal vera dokumenterte.

2.5 Tiltakspunkt ved auka forureiningsfare

Dersom det som følgje av unormale driftsforhold eller av andre grunnar oppstår fare for auka forureining, pliktar kommunen å setja i verk dei tiltak som er nødvendige for å eliminera eller redusera den auka forureiningsfaren.

Kommunen skal så snart som mogeleg informera Statsforvaltaren om forhold som kan føre til vesentleg auka forureining eller forureiningsfare. Akutt forureining skal i tillegg varslast, jf. krav fastsett i kapittel 6 i dette løyvet.

2.6 Plikt til internkontroll

Kommunen pliktar å etablera internkontroll for si avløpsverksemd i samsvar med gjeldande forskrift om dette¹. Internkontrollen skal sikra og dokumentera at kommunen held krava i dette løyvet, forureiningslova, produktkontrollova² og relevante forskrifter til desse lovene, der særleg forureiningsforskrifta kap. 11 og 14 legg rammer for kommunens avløpsverksemd. Kommunen pliktar å halde internkontrollen oppdatert.

Kommunen pliktar til ei kvar tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføra forureining og kunne gjera greie for risikoforhold. Konkrete krav til innhaldet i ei miljørisikovurdering, både med omsyn til *akutt* forureining og risiko for annan ulovleg forureining, er gitt i punkt 2.6.1.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

Kommunen skal ha ei oppdatert skriftleg, klimatilpassa miljørisikovurdering for det totale avløpssystemet som dette løyvet omfattar. Dette inneber ei kritisk gjennomgang av forhold som er knytt til avløpssystemet som kan forårsaka utilsikta forureiningsutslepp/farar for forureining. Både konsekvensreduserande og sannsynsreduserande tiltak skal vurderast.

Miljørisikovurderinga skal angi risiko og risikoreduserande tiltak i prioritert rekkjefølgje og skal som eit minimum leggje vekt på:

- den dimensjonerande kapasitet på anlegget samanlikna med den maksimale belastninga som kan bli tilført
- påslepp etter kapittel 15 og 15 A
- kritiske punkt på leidningsanlegg

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127
² L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

- kritiske punkt på reinseanlegg
- utslepp til sårbar resipient
- utslepp av farlege stoff
- områder med moglege brukarkonfliktar
- korleis det totale avløpssystemet blir påverka av klimaendringar
- vassforskriftas § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vassførekomstane

På grunnlag av utførte risikoanalysar og fastsette akseptable risikonivå for miljøskadelege hendingar som følgje av utslepp, må det planleggjast og gjennomførast tiltak for å overhalde akseptabelt risikonivå. Kvar tiltak skal vera knyta til ein ansvarleg person/stilling, og tiltaket skal ha ein frist for gjennomføring.

Miljøriskovurderinga og tilhøyrande tiltaksplanar skal evaluerast minst ein gong per år og skal oppdaterast etter kvart som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrar seg. Evalueringa skal dokumenterast skriftleg. Kommunen skal ha ei skriftleg rutine for gjennomføring av miljørisikovurderingar, inkludert kriterium for oppdatering av vurderingane.

Miljøriskovurderinga skal vera ein viktig del av grunnlaget for den overordna avløpsplanen og beredskapsplanen (sjå punkt 2.7 og punkt 6.4).

2.7 Krav til kommunen si planlegging av samla avløpsverksemd

2.7.1 Heilskapleg handlingsplan

Kommunen skal sørgje for å identifisera behovet for vedlikehald, fornying og utbygging av leidningsnett, pumpestasjonar og reinseanlegg for kommunalt avløpsvatn og overvatn både på kort og lang sikt. Kommunen pliktar vidare å setje av tilstrekkeleg med ressursar, både økonomiske og personressursar, slik at identifiserte behov for tiltak og andre krav i dette løyvet kan gjennomførast som planlagt. Korleis kommunen skal løyse dette i praksis innanfor fastsette fristar, skal dokumenterast overfor Statsforvaltaren gjennom oversending av ein heilskapleg handlingsplan for avløpsområdet (Temaplan avløp, Hovudplan avløp e.l.) innan **31. desember 2023**.

Gjennom handlingsplanen skal kommunen sjå tiltak, mål og prioriteringar i samanheng med annan planlegging i kommunen. Planen skal resultera i utarbeiding av konkrete tiltaksplanar, som igjen skal avspeglast i ein plan for årleg gjennomføring av tiltak. Kva tiltak som skal gjennomførast innanfor gjeldande og komande økonomiplanperiode skal gå tydeleg fram av handlingsplanen.

2.7.2 Årleg vurdering

Kommunen skal på bakgrunn av ei årleg vurdering av korleis krava i dette løyvet og forureiningsforskrifta kap. 14 er følgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringar i prioriteringane.

Som ein del av den årlege vurderinga, skal kommunen vurdere om den etablerte behandlingsskapiteten for kommunalt avløpsvatn står i forhold til utrekna potensielt utslepp frå det tettbygde området og med vedtekne planar om utbygging. Dette for å sikra at behovet for auka oppsamlings- og behandlingsskapitet for avløpsvatn er tilpassa kommunens planar for ny utbygging av busetnad, hytteområde eller aktuell næringsverksemd³.

³ Aktuell næringsverksemd: næringsverksemd som vil innebera auka belastning på kommunens oppsamlings- og behandlingsskapitet for avløpsvatn, som påslepp frå hotellverksemd og næringsmiddelindustri.

Dersom vurderinga viser at behandlingsskapiteten ikkje er tilstrekkeleg, skal kommunen presentera ein konkret plan for å auka behandlingsskapiteten og sikra framtidig finansiering innan utbygginga skal gjennomførast.

Ei skriftleg oppsummering av denne årlege vurderinga skal leggjast ved kommunens eigenkontrollrapportering til Statsforvaltaren, jf. vilkår 11.2.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påverknad

Kommunen skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftleg i kva grad reinseanlegg, avløpsnett og forureina overvatn påverkar eller kan påverke sårbare naturtypar eller område som blir brukt av sårbare artar.

Det må visast særleg aktsemd ved planlegging av nye leidningstrasear og ved graving eller andre aktivitetar som kan påverke naturmangfaldet. Kommunen må gjere seg kjent med aktuelle lovkrav som kan gjelde for slik aktivitet.

2.9 Ombygging og overføring av avløpsvatn til andre anlegg

Dersom reinseanlegg er planlagt nedlagt eller stansa for ein periode grunna ombygging eller utbetring, skal kommunen gjere det som til ei kvar tid er nødvendig for å motverke fare for forureining. Aktivitetar som kan medføre fare for auka forureining kan ikkje startast før Statsforvaltaren i Vestland har gitt midlertidig unntak frå gjeldande reinsekrav. Søknader om unntak frå gjeldande reinsekrav må difor sendast Statsforvaltaren i (embete) i god tid.

3 Utslepp til vatn

3.1 Krav til avløpsnettet

3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvatn

Avløpsvatnet frå nye bygningar skal knytast til offentleg avløpsnett, jf. § 27-2 i plan- og bygningslova. Dette gjelder fritidsbustader berre dersom dette er avklart i plan, jf. § 30-6.

Der det er mogeleg, bør avløpsvatnet frå bygningar knytast til det offentlege reinseanlegget. Kommunen skal til ei kvar tid ha oversikt over utbyggingar og tilkoplingar som medfører endring av det tettbygde området si samla utbreiing og størrelse (pe).

Kommunen må halde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk beste tilgjengelege teknikkar for å avgrense utslepp.

3.1.2 Krav om tiltaksplan for fornying av avløpsnettet m.m.

Kommunen skal utarbeida ein tiltaksplan for fornying av avløpsnettet med kummer, pumpestasjonar m.m. Tiltaksplanen skal vise det årlege, gjennomsnittlege behovet for fornying av spillvassførande leidningsnett, og kva kriterium som er lagt til grunn for fornying. Fornyingsprogrammet skal vera samanhengande og skal minst omfatta dei neste 5 åra.

Kommunens leidningsdatabase skal oppdaterast kontinuerleg etter kvart som leidningsnettet blir fornya.

3.1.3 Krav til kontroll med overvatn og anna framandvatn tilført avløpsnett

Kommunen skal også innan **31. desember 2023** ha laga ein plan for å redusera mengda framandvatn som blir tilført leidningsnett.

Gjennomføringa av tiltak for å redusera tilførsler av overvatn og anna framandvatn til avløpsnett må sjåast på som første steg i tiltak for å betre reinseløysninga for avløpsvatn.

I område der det separate overvassnett mottar forureina overvatn, skal behovet for reinsing vurderast og dokumenterast som ein del av nemnte plan.

Utslepp av sanitært avløpsvatn via overvassnett er ikkje tillate.

3.1.4 Krav til utslepp via overløp

Kommunen skal ha oversikt over alle utslepp av forureina avløpsvatn via overløp direkte til resipient.

Utslepp av forureinsa avløpsvatn er uønskt, og innan 2030 skal den samla mengda utslepp via driftsoverløp over året ikkje vera over 2 %.

Utslepp via overløp skal ikkje føre til forsøpling.

Kommunen skal som del av den heilskaplege handlingsplanen for avløpsområdet, inkludere ein tiltaksplan for å redusera driftsoverløp og vurdere moglegheiter for å etablere utjamningsbasseng eller andre avbøtande tiltak, jf. pkt. 2.7. Det skal særleg takast omsyn til behovet for å redusere utslepp til sårbare resipientar og resipientar brukt til bading m.m. der utsleppa kan representera ein miljø- eller helsefare.

Driftstid for alle driftsoverløp skal registrerast og utsleppsmengder skal reknast ut. Dette skal inngå i årsrapporteringa til Statsforvaltaren, jf. vilkår 11.1.

Alle utslepp via nødoverløp skal registrerast særskilt og handterast som ein avvikssituasjon. Både driftstid og utsleppsmengd skal kunne reknast ut.

Kommunen skal ha eit overvåkings- og beredskapssystem som sikrar at nødoverløp straks blir oppdaga og utbetra innan 24 timar. Rutinar for dette skal gå fram av kommunen sine internkontrollrutinar og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjonar skal i utgangspunktet ikkje gi overløpsdrift. I dei tilfella der dette likevel kan bli nødvendig og kan føre til brukarkonfliktar, skal Statsforvaltaren varslast på førehand.

Det er ikkje tillate å ha driftsoverløp på spillvassførande leidning.

3.1.5 Krav til verknadsgrad for avløpsnett

Kommunen skal kontinuerleg gjennomføra planlagde tiltak for å redusera lekkasjar av forureina avløpsvatn frå leidningsnett.

Verknadsgraden til avløpsnett, det vil seie kor stor del av forureiningsmengda som kjem fram til reinseanlegget, skal dokumenterast jamleg. Dette skal gjerast ved at dei ulike kjeldene til tap blir rekna ut eller vurdert kvalitativt.

Dokumentasjonen skal første gong sendast Statsforvaltaren innan **31. desember 2024**.

Utslepp på grunn av feil ved leidningsnett, stans i pumpestasjonar og liknande skal ikkje redusera verknadsgraden i avløpsnett med meir enn 5 % fram til 31. desember 2025 og deretter maksimalt 3 % over året.

3.2 Krav til reinsing av avløpsvatn

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvatn som er medrekna i det tettbygde området sin utsleppsstørrelse, skal behandlast slik at same minimumskrav til reinsing blir oppfylt, uavhengig av dimensjonerande kapasitet og teknologi ved reinseanlegga. Dette gjeld også for private avløpsanlegg over 50 pe som ikkje er knytt til kommunalt avløpsnett.

3.2.2 Oversikt over reinseanlegg

Reinseanlegg som er omfatta av dette løyvet går fram av tabell 3.2.2.1.

Oversikta gjev også informasjon om faktisk belastning og dimensjonerande kapasitet i BOF (pe) og hydraulisk kapasitet på søknadstidspunktet. Oversikta viser også type reinseprosess etablert ved anlegget.

Tabell 3.2.2.1: Reinseanlegg omfatta av løyvet

Namn på reinseanlegg eller utsleppspunkt	Tilført belastning i BOF (pe) i 2022 i maksveke	Dimensjonerande kapasitet i BOF (pe)	Hydraulisk kapasitet (m ³ /time)	Reinseprosess
Håra reinseanlegg	324	2100	56	Kjemisk biologisk

Reinseanlegga skal utformast slik at krava i forureiningsforskrifta kap. 14 og krava i dette løyvet kan overhaldast.

3.2.3 Reinsekrav

Avløpsanlegg i Håra tettbygde område skal minst oppfylle krava til sekundærreinsing, jf. § 14-2 b) i forureiningsforskrifta. Anlegget skal også oppfylle krav til minst 90 % fosforfjerning.

3.2.4 Reinsekrav og dokumentasjonskrav

Generelt om dokumentasjonskrav

Utsleppsparametre, tilhøyrande grenseverdier, minimum tal prøver og midlingstid, er satt inn i tabellane under. Utslepp via overløp (både driftsoverløp og naudoverløp) ved reinseanlegget skal reknast med i reinsegraden for anlegget og er inkludert i reinsekrava.

Prøver av KOF_{Cr} og BOF_5 må etterkoma enten krav til konsentrasjon eller reinseeffekt.

Krav om måleprogram

Som eit ledd i driftskontrollen til det enkelte avløpsanlegg, skal det fastsetjast eit måleprogram med analyser og målingar av relevante drifts- og utsleppsparametre tilpassa det enkelte anleggs

størrelse, medrekna utslepp til vatn, grunn og luft. Måleprogrammet skal vera ein del av kommunen sin internkontroll og haldast oppdatert.

Måleprogrammet skal omtala dei forskjellige stega i målingane og grunngi valde prøvetakingspunkt og prøvetakingsmetodikk (metodar og frekvens).

Prøvetidspunkta skal veljast slik at resultatata blir mest mogleg representative for variasjonar i utslepp gjennom heile året ved normale driftsforhold. Måleprogramma skal omfatta antatt maksveke for belastning for det enkelte anlegg og periodar med overløp. Minimum tal på akkrediterte prøver skal vera i samsvar med krava i § 14-11, men talet skal aukast der dette er nødvendig for å ivareta kravet til prøver skal være representative. Dersom ein prøve må strykast pga. unormale driftsforhold, skal dette kompenseras med at det blir tatt ut ein ny prøve på eit seinare tidspunkt.

Prøvane skal analyserast, jf. krav i forureiningsforskrifta § 14-12. Analysane skal utførast av laboratorium som er akkreditert for dei aktuelle analysane etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standardar skal nyttast så langt som mogeleg. Dersom dette ikkje finst, kan internasjonal standard eller annan metode nyttast så lenge metoden gjev representative tal for Håra RA sin faktiske utslepp.

Dersom kommunen ønskjer å analysera på andre parametrar enn BOF_5 , KOF_{Cr} og SS , må dette avklarast med Statsforvaltaren i forkant. Eit krav vil då vere at det er påvist ein høg statistisk korrelasjon mellom ønska parameter og parameteren utsleppskontrollen er ønska basert på.

Håra reinseanlegg

Tabell 3.2.4.1 Håra reinseanlegg: Utsleppsparameter, krav til reinseffekt og metode

Utsleppsparameter	Krav	Prøvetype og -frekvens
Total fosfor (tot.P)	90 % reduksjon	12 vekeblandeprøver eller døgnblandeprøver per år
Biologisk oksygenforbruk (BOF_5)	70 % reduksjon eller ikkje overstige 25 mg O_2 /l ved utslepp	10 av 12 døgnblandeprøver må overhalde krav
Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{Cr})	75 % reduksjon eller ikkje overstige 125 mg O_2 /l ved utslepp	10 av 12 døgnblandeprøver må overhalde krav

3.2.5 Utsleppspunkt for reinseanlegg og overløp

Reinsa avløpsvatn skal førast ut i resipient på ein slik måte at innblandinga i vassmassane blir best mogeleg, og slik at brukarinteresser ikkje blir påverka.

Utlekking av utsleppsleidning eller liknande tiltak som kan påverke tryggleiken eller framkomelegheita i kommunens sjøområde, krev løyve av kommunen der tiltaket skal settast i verk, jf. hamne- og farvasslova⁴.

⁴ Jf. lov om havner og farvann av 17.04.2009 nr. 19 § 27

Tabell 3.2.5.1 Utsleppspunkt for Håra reinseanlegg

Utsleppspunkt	Koordinatar X (UTM sone 32)	Koordinatar Y (UTM sone 32)	Avstand frå land ⁵ + namn på resipient
Røldalsvatnet	375300	6632500	Røldalsvatnet, 13 m dyp

3.2.6 Påslepp

Påslepp til kommunalt leidningsnett skal ikkje redusera moglegheita for å overhalda utslepps- og reinsekrav sett i dette løyvet eller forureiningsforskrifta. Påslepp skal heller ikkje redusera moglegheita for å utnytta avløpsslammet i medhald av krav i gjødselvarsforskrifta.

Kommunen skal ha oversikt over verksemder som kan utgjera ein risiko for det kommunale avløpssystemet, jf. forureiningsforskrifta § 15A-4, og følgje opp desse gjennom påleggskrav og tiltak.

4 Utslepp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal vera ein driftsparameter for heile avløpssystemet. Dette for å sikra at lukt frå pumpestasjonar, overløp, kummar og eventuelle lufteinnretningar ikkje er til vesentleg sjenanse for naboar og brukarar av nærområdet.

Kommunen skal ha oversikt over kjelder og vurdera behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreducerande tiltak.

Før bygging av nye anlegg, komponentar (pumpestasjonar, kummar, uteareal og leidningar) må kommunen vurdera moglege kjelder til lukt og om nærleik til busetnad, ferdsel eller terrengforhold kan skapa luktkonfliktar.

Kommunen skal ha eit system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal vera ein del av internkontrollen.

4.2 Lukt frå punktkjelder

Punktutslepp for avgassar skal handterast slik at luktulemper blir effektivt førebygd. Utrekna luktimmisjon frå slike kjelder ved omliggjande bustader, sjukehus, pleieinstitusjonar, fritidsbustader, utdanningsinstitusjonar og barnehagar mv. skal ikkje overskride 2 ouE/m³ som maksimal månadleg 99 prosent timefraktil.

4.3 Utslepp av klimagassar

Utslepp av klimagassar frå drift av det totale avløpssystemet skal haldast på eit så lågt nivå som mogeleg.

⁵ Avstanden frå land blir rekna som horisontal avstand frå strandkanten ved middelasstand

4.4 Støy

Reinseanlegget sitt bidrag til utandørs støy ved omkringliggjande bustader, sjukehus, pleieinstitusjonar, fritidsbustader, utdanningsinstitusjonar og barnehagar skal ikkje overskride grensene i tabell 4.4.1. Grensene skal målast eller reknast ut med frittfeltsverdi ved den fasaden som er mest støyutsett.

Tabell 4.4.1: Støygrenser

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl.19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Søn-/heilag- dagar (kl. 07-23) LpAeq16h	Natt (kl. 23-07) LA1
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

Alle støygrenser skal overhaldast innanfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjeld all støy frå den ordinære drifta av reinseanlegg, inkludert intern transport på områda til anlegga og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy frå byggje- og anleggsverksemd og frå ordinær persontransport er likevel ikkje omfatta av grensene.

5 Avfall og avløpslam

5.1 Generelle krav til avfall

Kommunen pliktar å sørge for at all handtering av avfall, inkludert farleg avfall, skjer i samsvar med gjeldande reglar for dette fastsett i eller i medhald av forureiningslova, og avfallsforskrifta⁶.

Kommunen pliktar så langt som råd å unngå at det blir danna avfall som følgje av verksemda. Innhald av skadelege stoff i avfallet skal avgrensast i størst mogleg grad.

Avfall som oppstår i verksemda skal leverast til lovleg avfallsmottak.

Ved ev. bruk av biofilmbærarar må det sikrast at plastmedium ikkje blir spreidd til miljøet.

5.2 Handtering av avløpslam

Med avløpslam meiner ein her den faste fraksjonen som blir felt ut ved reinseprosessar i reinseanlegg, og der ristgoods er fjerna i forkant.

Kommunen skal ha oversikt over kva mengder råslam som oppstår i det enkelte reinseanlegg, slamkvalitet og vidare handtering. Dette skal inngå i eigenkontrollrapporteringa for reinseanlegg, sjå pkt. 11.1.

Avløpslam som ikkje blir behandla på staden, skal forbehandlast slik at det blir eigna for transport til behandlingsanlegg. Avløpslam som ikkje overheld krava i gjødselvarforskrifta⁷ og dermed ikkje er eigna for bruk, skal leverast til godkjent mottaksanlegg for avfall og ikkje blandast saman med anna avløpslam.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metodar for å oppnå representative prøver nyttast.

⁶ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

⁷ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 4.7.2003, nr 951.

Statsforvaltaren kan påleggje kommunen å delta i kartlegging for å dokumentera nivå av miljøgifter i slam.

6 Akutt forureining - førebyggjande tiltak, varsling og beredskap

6.1 Førebyggjande tiltak

Dersom det som følgje av unormale driftsforhold eller av andre grunnar oppstår fare for auka forureining, pliktar kommunen å setta i verk dei tiltaka som er nødvendige for å eliminera eller redusera den auka forureiningsfaren.

Kommunen pliktar i tillegg å ha ein plan for ei stegvis og systematisk gjennomføring av risikoreduserande tiltak avdekka i miljørisikovurderinga jf. vilkår 2.6.1.

6.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderinga skal kommunen utarbeide ein beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som står att etter at førebyggjande tiltak er sett i verk. For kvar av hendingane som er identifisert i miljørisikoanalysen skal kommunen utarbeida og grunngi

- organisering av beredskapen
- nødvendig beredskapsutstyr
- nødvendig mannskap
- responstid

Beredskapen skal stå i eit rimeleg forhold til risiko for akutt forureining.

6.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, førebyggjande tiltak og beredskapsetablering skal dokumenterast i ein beredskapsplan som er ein del av kommunens sin internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som eit minimum omtale den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personleg utstyr og angi innsatsplanar for dimensjonerande scenario. Beredskapsplanen skal haldast oppdatert og kunne visast fram ved behov.

6.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etablerast ein beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal vera dimensjonert for dei potensielle hendingane som er vurdert å utgjere størst miljørisiko.

6.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeidast ein plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomførast øving minst ein gong pr. år. Det skal utarbeidast klare mål for øvinga, inkludert mål for responstid. Øvinga skal dokumenterast i rapportar, med eventuelle anbefalingar om forbetringar. Korleis eventuelle anbefalingar om forbetringar er følgt opp, skal vera dokumentert i internkontrollen.

6.6 Varsling av akutt forureining

Akutt forureining eller fare for akutt forureining skal varslast i medhald av gjeldande forskrift⁸.

Internkontrollen skal innehalde ei kartlegging og vurdering av risiko for akutt forureining og annan uønskt påverknad av ytre miljø.

Kommunen skal så snart som mogleg informera Statsforvaltaren om:

- Akutt forureining grunna driftsstans som skuldast uhell eller langvarig straumbrot.
- Unormale forhold som har eller kan føre til vesentleg auka forureining.
- Utsleppskonsentrasjon på meir enn det dobbelte av gjeldande krav for ei prøve der prøvetaking og analyse er utført jf. forureiningsforskrifta §§ 14-11, 14-12 og 14-14.

7 Resipientovervaking

7.1 Overvaking etter vassforskrifta

Kommunen skal overvake korleis utslepp frå Håra RA påverkar tilstanden i vassførekomsten. Overvakinga skal kunne vise om utsleppa medfører dårlegare miljøtilstand og om miljømål for resipienten ikkje blir nådd, jf. vassforskrifta §§ 4 og 18.

Overvakinga skal gjennomførast i tråd med vassforskrifta sine føresegner for tiltaksorientert overvaking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderast etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vatn⁹.

Overvakinga skal gjennomførast av uavhengig fagekspertise. Ved behov for endring av overvakingssystemet, skal utkast til endringar med grunngiving sendast Statsforvaltaren seinast 1. oktober året før undersøkingane skal gjennomførast.

Overvakinga skal gjennomførast med eit intervall på 3 år.

Dersom utslepp eller tilstanden i vassførekomsten endrar seg, kan Statsforvaltaren i Vestland påleggje ei utviding av overvakingssystemet som omfattar målepunkt, element og/eller frekvens.

7.2 Rapportering av overvakingssystemet

Resultat frå overvakinga etter forureiningsforskrifta jf. vilkår 7.1, skal drøftast i høve til målsetningane for overvakinga, og konklusjonar presenterast for forureiningsstyresmaktene som ein del av påfølgjande kalenderårs eigenkontroll- og årsrapportering, jf. punkt 11.2.

Resultata skal vurderast etter det til ei kvar tid gjeldande klassifiseringssystem for vatn, gitt i vassforskrifta og rettleiingsmateriell til forskrifta. Gjeldande rettleiar per 31.01.2023 er «Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018) og veileder M-608 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota»- revidert 30.10.2020.

⁸ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

⁹ Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver.

7.3 Registrering i vannmiljø

Alle overvakingsdata skal registrerast i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innan 1. mars året etter at undersøkingane er gjennomført. Data skal rapporterast på Vannmiljø sitt importformat. Importmal og oversikt over kva informasjon som skal registrerast i samsvar med kodeverket i Vannmiljø finst på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

8 Energi

8.1 Energistyringssystem

Kommunen skal ha rutinar for regelmessig vurdering av tiltak som kan setjast i verk for å oppnå ein mest mogeleg energieffektiv drift av heile avløpsanlegget. Eit energistyringssystem skal vera etablert innan **31.12. 2023** og inngå i internkontrollen.

8.2 Utnytting av overskotsenergi

Kommunen skal i størst mogeleg grad utnytta overskotsenergi internt og leggje til rette for at overskotsenergi skal kunne nyttast eksternt, med mindre kommunen kan godtgjere at dette ikkje er teknisk mogeleg, er avgrensa av konsesjonar eller fører med seg urimelege kostnader.

9 Substitusjon av kjemikaliar og råstoff

Med kjemikaliar meiner vi her kjemiske stoff og stoffblandingar som blir brukt i verksemda. Slike kjemikaliar kan til dømes vere fellingskjemikaliar og hjelpekoagulantar, vaskemiddel, hydraulikkvæsker, brannsløkkingsmiddel m.m.

For kjemikaliar som blir nytta på ein slik måte at det kan medføre fare for forureining, skal kommunen dokumentera at ein har gjennomført ei risikovurdering av bruk og utslepp på bakgrunn av kjemikaliane sine eigenskapar, mengder, utsleppspunkt m.m., jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Kommunen eller den ansvarlege for drifta av reinseanlegget pliktar å etablere eit dokumentert system for substitusjon av kjemikaliar. Kommunen skal gjera ei kontinuerleg vurdering av risiko for skadelege effektar på helse og miljø valda av dei kjemikalia som blir brukt, og av om det finst alternativ. Der betre alternativ finst, pliktar kommunen å nytta desse så langt dette kan skje utan urimeleg kostnad eller ulempe.¹⁰

Stoff aleine, i stoffblandingar og/eller i produkt, skal ikkje brukast utan at dei oppfyller krava i REACH-regelverket¹¹ og andre regelverk som gjeld for kjemikaliar.

10 Tilsyn

Kommunen pliktar jf. forureiningslova § 50 å la representantar for Statsforvaltaren i Vestland føre tilsyn med anlegga.

¹⁰ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

¹¹ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensing av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

11 Krav til rapportering

11.1 Årleg eigenkontrollrapportering

Kommunen skal rapportera avløpsdata til Statsforvaltaren innan 1. mars kvart år. Rapporteringa skal skje via Altinn.

11.2 Årlege vurderingar av driftsforhold

Kommunen skal årleg gi ei skriftleg vurdering av driftsforholda siste kalenderår for avløpsnett, reinseanlegg, slamhandtering og overvaking med vekt på overordna, kvalitative vurderingar.

Data som blir rapportert i eigenkontrollrapporteringa eller til Vannmiljø er det ikkje nødvendig å repetera i årsrapporten, ut over kva kommunen sjølv finn føremålstenleg og naturleg for å underbyggja konklusjonar.

Følgjande tema skal inngå i vurderingane:

- Korleis gjennomførte oppgraderingar siste kalenderår og planlagde endringar av avløpsnettet bidrar til å etterkoma krava i løyvet og delmål i kommunens temaplan/hovudplan avløp med tilhøyrande handlingsplanar.
- Korleis avløpsnettet fungerer, inkl. verknadsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlasta for overløp og utrekning av innlekking og utlekking.
- Omfanget av tiltak for å redusere tilførslar av overvatn inkludert større separeringstiltak og forventa og registrert effekt av tiltaka.
- Korleis reinseanlegget fungerer og årsaker til eventuelle overskridingar av løyvet. Vidare skal det greiast ut om trendar for reinsing og driftsstabilitet.
- Ev. overskridingar av løyvet skal kommenterast særskilt for vilkår 3.2.3 og 3.2.4 med forslag til korrigerande tiltak.
- Resultat, trendar og konklusjonar frå resipientovervakinga, jf. formål med overvakinga omtala i vilkår pkt. 7.1 og 7.2
- Resultat frå målingar av tungmetall og organiske miljøgifter i innløp og reinsa avløpsvatn. Oppdatert måleprogram skal leggjast ved til orientering.
- Status for risikovurderingar og oppfølging.

Årsrapporten skal lastast opp som vedlegg til eigenkontrollrapporten til Statsforvaltaren.

12 Oversikt over utvalde, sentrale faguttrykk i løyvet

Faguttrykk	Forklaring
Tettbygd område	Svarar til bokmålsuttrykket <i>tettbebyggelse</i> , definert i forureiningsforskrifta § 11-3 k) ut frå nærleik mellom husklynger med minst 5 hus. Sjå fullstendig tekst i forskrifta. I tillegg blir tettbygde område rekna som éit tettbygd område dersom avløpsvatn frå to eller fleire tettbygde område blir samla opp og ført til eit felles reinseanlegg eller utsleppsstad.

	Definisjonen gjeld alle typar hus, både bustader, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjonar, idrettsanlegg osv.
Utsleppsstørrelse for tettbygd område	Den maksimale, gjennomsnittlege vekebelastninga i BOF ₅ (pe) til det tettbygde området sitt avløpsnett som oppstår i maksveke. Vert rekna ut på bakgrunn av kunnskap om utsleppskjelder etter NS 9426. (Kjelde: Avløpsdirektivet)
Maksveke	Den veka med den største årlege BOF ₅ (pe) – døgntilførsel rekna som gjennomsnitt av sju påfølgande dagar (Kjelde: NS 9426 og EUs avløpsdirektiv).
Kommunen sitt utrekna potensielle utslepp av avløpsvatn i maksveke	Den utrekna, maksimale, gjennomsnittlege vekebelastninga i BOF ₅ (pe) til det avløpssystemet som er regulert i dette løyvet, og som oppstår i den veka i året med forventa høgast belastning. Utrekningane skal vera representative for situasjonen på søknadstidspunktet og 10 år fram i tid, då løyvet uansett bør gjerast om seinast etter 10 år. (Kjelde: Avløpsdirektivet)
Avløpsslam	Avløpsslam er det slammet som blir felt ut ved reinsing i eit konvensjonelt reinseanlegg for avløpsvatn, og de ristgods er fjerna i forkant. Septikslam inngår ikkje i denne definisjonen av hygieniske grunnar.
Råslam	Råslam er ubehandla avløpsslam, dvs. slam som ikkje har gjennomgått noko form for behandling. Fortjukking og avvatning av råslam er metodar for forbehandling som skjer på reinseanlegget for å redusera vassinnhaldet i avløpsslammet før transport. Dette er aktivitetar som det er naturleg å sjå på som ein del av drifta av eit reinseanlegg for avløpsvatn, og ikkje som avfallsbehandling. (Kjelde: Miljødirektoratet)
Septikslam	Septikslam er ei samlenemning for det som oppstår ved tømning av slamavskiljarar, septiktankar og tette oppsamlingstankar o.l. og som kan ha eit vassinnhald på 95-99 %. (Kjelde Bjarne Paulsrud, Vann nr. 4/1982). Septikslam inngår ikkje i definisjonen av avløpsslam.
Overløp	Arrangement for bortleiing eller måling av væskemengder. Utforming avheng av funksjon og væskemengd. Overløp kan også brukast om den vassmengda som blir leia bort/målt. (Kjelde: Vannordboken). Der faguttrykket 'overløp' er brukt i dette løyvet, inngår både driftsoverløp og nødoverløp. Overløpets funksjon er at når den tilførte vassmengda overstig kapasiteten nedstrøms, blir ein del av vassmengda ført til ein avlastningsleidning (overløpsleidning) som normalt fører overløpsvatnet til næraste resipient. (Kjelde NV-rapport 222_2016)
Driftsoverløp/ regnvassoverløp	Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i periodar med så store nedbørmengder at avløpssystemets

	<p>dimensjonerande kapasitet blir overskride. (Kjelde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.)</p> <p>Mest relevant for fellesnett.</p>
Nødoverløp	<p>Overløp som skuldast <u>upårekna</u> hendingar i alle delar av avløpssystemet og som blir brukt av tryggingsomsyn. (Kjelde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.)</p>
Framandvatn	<p>Framandvatn blir brukt om det vassvolumet som blir tilført avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvatn/sanitært avløpsvatn og ev. industrielt avløpsvatn som er tillate gjennom påslepp. Det er vanlegvis regnvatn, smeltevatn, grunnvatn eller drikkevatt. Framandvatn kan også vere infiltrasjonsvatn og innlekkingsvatn ifølgje boka om VA-teknikk av Ødegaard.</p>
Verknadsgraden til avløpsnett	<p>Vil seie kor stor del av forureiningsmengda som kjem fram til reinseanlegget (og ikkje går tapt på vegen).</p>
Blandprøve	<p>Er ei prøve sett saman av fleire mindre vassmengde-proporsjonale delprøvar tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten eit døgn eller ei veke. (Kjelde: Sweco-rapport)</p>
Vekeblandprøve	<p>Er ei blandprøve teken over minst fem døgn innanfor ein periode på maks sju påfølgjande døgn.</p>
Prøvetaking	<p>Prøvetaking er uttak av ein representativ prøve og all handtering av prøva til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er levert til laboratoriet. (Kjede: Kommentaranane til forureiningsforskrifta kap. 14)</p>
Akkreditering	<p>Akkreditering er ei offisiell godkjenning av ein organisasjons kompetanse og evne til å utføra bestemte oppgåver i samsvar med bestemte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gjev akkreditering. (Kjelde: Kommentaranane til forureiningsforskrifta kap. 14)</p>
Substitusjon/ substitusjonsplikt	<p>Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikta inneber at kvar enkelt verksemd må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelege alternativ der det kan skje utan urimeleg kostnad eller ulempe. Alle verksemdar som yrkesmessig brukar produkt som inneheld helse- og miljøskadelege kjemikaliar, skal vurdere substitusjon.</p>

Ullensvang kommune
Opheimsgt. 31
5750 ODDA

Saksbehandlar, innvalstelefon
Henriette Ludvigsen, 5557 2093

Løyve etter forureiningslova til utslepp av kommunalt avløpsvatn frå Håra tettbygde område i Ullensvang kommune

Statsforvaltaren gir Ullensvang kommune nytt utsleppsløyve for kommunalt avløpsvatn frå Håra tettbygde område på inntil 3050 personekvivalentar (pe).

Løyvet er gitt etter forureiningslova § 11, jf. §§ 16, 22 og 40, forureiningsforskrifta §§14-4 og 14-17 og vassforskrifta, og endra med heimel i forureiningslova § 18 tredje ledd.

Krava i det nye løyve er oppdatert etter dagens standard.

Løyve erstattar løyve av 13. juni 2008.

Vi viser til Statsforvaltaren sitt brev datert 13.01.2022 med varsel om revisjon av utsleppsløyve for kommunalt avløpsvatn frå Håra tettbygde område. Vi viser også til opplysningar innsendt av kommunen den 20. november 2022 og 16. januar 2023

1 Vedtak

Statsforvaltaren gir Ullensvang kommune nytt løyve til utslepp av kommunalt avløpsvatn frå Håra tettbygde område. Det nye løyve med krav og vilkår ligg vedlagt.

Løyvet gjeld frå 24. april 2023.

Rammene og reinsekrava frå det tidlegare løyvet er i hovudsak vidareført i det nye løyvet. Det nye løyve er utarbeida etter ny mal frå Miljødirektoratet. Dette medfører at fleire av vilkåra i løyvet er endra. Vi ber difor om at kommunen om å gjere seg godt kjent med alle vilkåra i det nye løyvet.

Løyvet er gitt etter forureiningslova § 11, jf. §§ 16, 22 og 40, forureiningsforskrifta §§14-4 og 14-17 og vassforskrifta, og endra med heimel i forureiningslova § 18 tredje ledd.

Ullensvang kommune skal betale eit gebyr for Statsforvaltaren sin saksbehandling. Gebyret er fastsett til 74 800 kroner. Vedtaket om gebyr er gjort etter forureiningsforskrifta § 39-4.

Fristar

Det nye løyvet inneheld følgjande krav med spesifikke fristar satt i løyvet:

Tiltak	Frist	Referanse
Oppdatere miljørisikovurderingar for det samla avløpssystemet	Årleg	2.6.1
Oversende ny heilskapleg handlingsplan for kommunens avløpssystem, inkludert plan for å sikre at maksimal kapasitet på reinseanlegget er større enn maksimal belastning.	31.12.2023	2.7
Utarbeida tiltaksplan for å redusera tilførslar av overvatn og anna framandvatn til det kommunale avløpssystemet, samt vurdere behov for reinsing av forureina overvatn	31.12.2023	3.1.3
Gjennomføra planlagde tiltak for å redusera innlekking av framandvatn og utslepp frå overløp	Kontinuerleg	3.1.3, 3.1.4
Innføra systematisk kartlegging av utlekking frå leidningsnett	31.12.2023	3.1.5
Gjennomføra planlagde tiltak for å redusera utlekking	Kontinuerleg	3.1.5
Etablere system for vurdering av energiforbruk	31.12.2023	8.1
Leggje inn overvakingsdata i Vannett	31.12.2023, og deretter kvart 3. år	7.4
Sende inn oppdatert overvakingsprogram	Kvart 3. år	7.1 og 7.2
Dokumentere leidningsnettets verknadsgrad	01.03.2024, og deretter kvart 3. år	3.1.5 og 11.2
Dokumentera årlege utsleppsmengder frå overløp	Årleg innan 1.3.	3.1.4, 11.2
Rapportere avløpsdata til forureiningsstyremaktene via Altinn	Årleg innan 1.3.	11.1
Rapportera driftsdata og vurdering av drifta som vedlegg til Altinn-skjema	Årleg innan 1.3.	7.3 og 11.2

Sjå også vilkår i løyvet.

2 Kort om bakgrunnen for saka

Statsforvaltaren skal revidere alle utsleppsløyve for avløpsvatn som er omfatta av forureiningsforskrifta kapittel 14 og som er eldre enn 10 år. Ullensvang sitt løyve for Håra er datert 13. juni 2008 og er dermed eit av dei løyva som skal reviderast i Vestland fylke. Målet ved å revidere løyve er å gjere krava som vert stilt i samsvar med prinsippa i EU sitt avløpsdirektiv. Det reviderte løyve følger en mal som skal sikre lik praksis over heile landet i regulering av avløpsbransjen.

Det nye løyvet er meir omfattande og Ullensvang kommune har i samband med revideringa sendt inn oppdaterte opplysningar om avløpsanlegget. Kommunen forventar i framtida å framleis halde seg innanfor rammene til det gjeldande løyvet (datert 13. juni 2008) på 3050 pe.

2.1 Rettsleg utgangspunkt

Forureiningslova

Når Statsforvaltaren vurderer om det skal gjevast løyve til forureinande verksemd, og eventuelt på kva vilkår, skal vi leggje vekt på forureiningsulempene ved tiltaket haldne saman med fordelar og ulemper tiltaket elles vil kunne føre til jf. forureiningslova § 11 siste ledd. I vurderinga vil vi særleg sjå på i kva grad verksemda det er søkt om løyve til er akseptabel sett i lys av føremål og retningslinjer i §§ 1 og 2 i forureiningslova.

Forureiningsforskrifta

Forureiningsforskrifta kap.14 gjeld for utslepp av kommunalt avløpsvatn frå tettbygd område med samla utslepp som er større eller lik 2000 pe til ferskvatn eller elvemunning eller >10 000 pe til sjø. Kapittel 14 gjeld ikkje for utslepp av sanitært avløpsvatn frå avløpsanlegg med utslepp mindre enn 50 pe i det tettbygde området.

Utsleppet frå Håra går til Røldalsvatnet (Vassførekomst id: 036-1865-L, Vann-nett.no) som er klassifisert som normalt område i følgje vedlegg II punkt 1.2, jf. § 11-6 i forureiningsforskrifta. Kommunalt avløpsvatn frå nye reinseanlegg med utslepp til normalt område skal gjennomgå fosforfjerning og sekundærreinsing, jf. § 14-7. Krava i forureiningsforskrifta angir minimumskrav for reinsing i §14-2.

Naturmangfaldlova

Forvaltningsmåla i §§ 4 og 5 i naturmangfaldlova skal ligge til grunn for korleis Statsforvaltaren utøver mynde. Vidare skal prinsippa i §§ 8 til 12 om mellom anna kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samla belastning leggjast til grunn som retningslinjer når Statsforvaltaren tek avgjerder som kan få følgjer for naturmangfaldet.

Vassforskrifta

Vassforskrifta inneheld forpliktande miljømål om at styresmaktene skal sjå til at alle vassførekomstar oppnår god kjemisk og økologisk tilstand innan 2027 med mindre det er gitt unntak med heimel i § 9 eller § 10 i forskrifta.

3 Statsforvaltaren sin vurdering og grunngjeving

3.1 Grunngjeving for vedtaket

Statsforvaltaren meiner å ha tilstrekkeleg informasjon til å kunne gjere vedtak i saka.

Miljøtilstand i resipienten

I følgje Vann-nett har Røldalsvatnet god miljøtilstand, men kjemisk tilstand er udefinert og at stor påverking frå morfologiske endringar gjer at det ikkje er venta å nå målet om god økologisk tilstand.

I følgje årsrapport for resipientovervaking i Ullensvang kommune 2022, utarbeida av Hardanger Miljøsentert AS, så er vasskvaliteten i Røldalsvatnet ved utløpet av elva Håra og ved utløpet av Røldalsvatnet ganske lik. Nivået av koliforme bakteriar og pH er klassifiserte med god tilstand ved Håraelva, mens ved utløpet av Røldalsvatnet er tilstanden endra til svært god tilstand. Dei andre parametrane har verdiar som klassifiserer til svært god tilstand/nær naturtilstand på begge stader. Resipientovervakinga tyder difor på at resipienten er lite påverka av utsleppa frå avløpsanlegget.

Naturmangfald i resipienten

Søk i naturbase 2. februar 2023 viser ingen registreringar av viktige naturtypar knytt til Røldals nedstraums Håra reinseanlegg. Det er heller ikkje registrert artar av nasjonal forvaltningsinteresse i eller langs vassdraget. Det er registrert observasjonar av grønfinnk, gråtrast og engvepsbie i hytteområdet, men dei er utan forbindelse til vassdraget.

På bakgrunn av resultatane frå resipientundersøkinga nemnt i avsnittet over vurderer Statsforvaltaren at risikoen er liten for at avløpsutsleppet vil medføre ei overgjødsling i vassførekomsten i ein slik grad at det går ut over naturmangfaldet i og ved vassdraget.

Statsforvaltaren har difor ikkje grunn til å tru at utsleppa fører til vesentleg skade på naturmangfald nedstraums anlegga, og vurderer faren for spreiding av forureining og påverknad av naturmangfald som akseptabel.

Føre-var prinsippet i naturmangfaldlova er ivaretatt ved at tiltaket er regulert med vilkår etter forureiningslova. Strengare vilkår om miljøundersøkingar i resipienten vil sørge for at eventuell framtidig negativ påverknad på økosystemet og risiko for naturmangfaldet blir fanga opp.

Krav om miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar i naturmangfaldlova § 12 er ivaretatt gjennom vilkår 3.1.1 i løyvet.

Statsforvaltaren sin vurdering

Statsforvaltaren vurderer at den gode tilstanden med omsyn til målte parametarar for vasskjemi i vassdraget tydar på at reinsekrava som har vore stilt til reinseanlegget har vore akseptable med omsyn til påverknader i resipienten.

Statsforvaltaren vurderer difor at dei tidlegare reinsekrava for Håra tettbygde område kan vidareførast utan at dette vil vere til hinder for at miljømålet for vassførekomsten blir nådd.

Endringar i dei andre vilkåra i løyvet inneber også ei innstramming i løyvet generelt som skal bidra til redusere dei totale utsleppa frå avløpsanlegget. Statsforvaltaren konkluderer dermed med at dei tidlegare reinsekrava for Håra reinseanlegg kan vidareførast utan endringar.

3.2 Grunngeving for utvalde vilkår og krav

3.2.1 Reviderte vilkår som følge av ny avløpsmal

Det nye utsleppsløyvet følgjer en eigen mal utarbeida av Miljødirektoratet i samarbeid med Statsforvaltarane. Ei av hovudendringane i det nye løyvet er meir konkrete og detaljerte krav til internkontroll og planlegging, eksempelvis meir detaljerte krav til utarbeiding og oppdatering av miljørisikovurderingar og handlingsplanar for kommunen sitt avløpssystem. Det er også satt nye funksjonskrav til leidningsnett, meir konkrete krav til energistyring og til den årlege rapporteringa for avløpsanlegget.

3.2.2 Krav til resipientovervaking (punkt 7 i løyvet)

Det nye løyvet inkluderer meir omfattande krav til resipientovervaking enn tidlegare løyve. Dei endra krava skal sørge for at resipientovervakinga vert gjennomført i samsvar med vassforskrifta og dei til ei kvar tid gjeldande retningslinjer for overvakingemetodikk.

Ved behov for endring av overvakingsprogrammet, skal utkast til endringar med grunngeving sendast Statsforvaltaren seinast 1. oktober året før undersøkingane skal gjennomførast.

Dersom utslepp eller tilstanden i vassførekomsten endrar seg, kan Statsforvaltaren pålegge ei utviding av overvakingsprogrammet som endringar i målepunkt, element og/eller frekvens.

4 Faktagrunnlag

4.1 Kort informasjon om verksemda og utsleppa

Håra RA har dei siste åra ikkje tilfredsstilt krava om fosforreinsing. Eigenkontroll rapporteringa for 2022 synar at berre sju av 12 prøver oppnår kravet om 90% fjerning av fosfor. Snittnivå for reinseeffekt var 84 %. I 2021 var det 10 av 12 prøver som klarte kravet. Når det gjelder sekundærreinsing så oppnådde alle prøvar enten krav for konsentrasjon eller reinsegrad for KOF og BOF₅ i 2022.

På oppdrag frå Ullensvang kommune har Cowi undersøkt kva som er årsakene til avvika og utarbeide forslag til kva som kan gjerast for at dei skal klare krava i løyvet. I sin rapport skriv Cowi at det mellom anna er for mykje partiklar i utløpet, ujamne og til tider store vassmengder inn på anlegget og låge konsentrasjonar som gjer at reinseanlegget ikkje klarar reinsekrava. Cowi foreslår i sin rapport ein prioritert handlingsplan for å oppnå krava i løyvet.

I følgje Ullensvang kommune jobbar dei med å undersøke om noko av dei gamle delane av leidningsanlegget er fellesanlegg eller om det er ein feilregistrering i systemet. Dei jobbar også med å søke etter kjelder til framandvatn.

Dokument:

- Eigenkontrollrapport for Håra AR 2021 datert 23. februar 2023.
- Resipientovervåking i Ullensvang kommune 2022, datert 29. januar 2023
- Årsrapport utarbeida av Hardanger Miljøsender AS
- E-postar med informasjon om anlegga datert 20. november 2022 og 16. januar 2023
- Uttrekk frå Vann-Nett datert 27. oktober 2022
- Avløpsanlegga på Seljestad og Håra, rapport, datert 30. november 2021, utarbeida av Cowi for Ullensvang kommune
- Resipientgransking og overvåkingsplan – Røldalsvatnet, datert 18. mars 2009, utarbeida av Asplan Viak AS

5 Saksgang

Statsforvaltaren behandlar søknader i samsvar med forureiningsforskrifta kapittel 36 *Behandling av tillatelser etter forurensningsloven*.

Som ei førebuing av revisjonsarbeidet vart kommunen bedt om å sende inn oppdaterte opplysningar om avløpsanlegga i kommunen, inklusive opplysningar om eksisterande og framtidig

størrelse på det tettbygde området. Dette vart oversendt frå kommunen i e-poster av 20. november 2022 og 16. januar 2023.

Sidan den vedtekne endringa av løyvet ikkje medfører nokon lemping av vilkåra i tidlegare løyve, men snarare ei innstramming med fleire krav til Håra RA, har det ikkje vore naudsynt med ei offentleg kunnjing etter forureiningsforskrifta § 36-5.

6 Klagerett

Kommunen og andre med rettsleg klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. Ein eventuell klage bør innehalde ei skriftleg grunngjeving og kva de ønskjer å endre. I tillegg skal andre opplysningar som kan ha noko å seie for saka, koma fram.

Klagefristen er tre veker frå dette brevet vart motteke. Ein eventuell klage skal adresserast til Miljødirektoratet og sendast til Statsforvaltaren.

Med helsing

Sissel Storebø
seksjonsleiar

Henriette Ludvigsen
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg : Vilårsdel av løyvet